



ALBERT CAMUS (1913. – 1960)

SADRŽAJ

1. ŽIVOT I DJELA

1. ŽIVOT I DJELA

Rođen je u Alžiru¹ u siromašnoj obitelji. Otac mu je bio običan zemljoradnik porijeklom iz Francuske. Majka mu je od djetinjstva zbog neizliječene upale srednjega uha bila gluha i imala je tešku govornu manu. Nakon smrti svoga muža brinula se za svoja dva sina radeći kao čistačica. U eseju pod naslovom *Između da i ne* ostavio je portret te svoje majke. Učitelj Louis Germain, kome je Camus posvetio svoj govor pri dodjeli Nobelove nagrade, zapazio je nadarenost dječaka i spremao ga za gimnaziju. Studij filozofije završava 1936. na Sveučilištu u Alžiru. Kao student se vjenčao sa Simonom Hie od koje se nakon godine dana i rastao.

Odrastao je i bio je odgajan praktički bez religije. Katolicizam i islam su za njega ostali nepoznati. 1934. stupa u komunističku partiju koju također nakon godine dana i napušta (razlog: politika prema Arapima). Bio je zaposlen kao pisar u jednom poduzeću, kao preprodavač automobila, kao privatni učitelj, meteorolog. Čitajući filozofsku literaturu posebno se zanimao za Platona, Plotina, Epikteta, Augustina, Pascala, Kierkegaarda, Dostojevskog, Nietzschea, Spenglera, Gidea i Malrauxa. Postao je konačno novinar u Alžiru, a onda i u Francuskoj. 1940. se ponovno ženi Francine Fauer s kojom je imao blizance (sina i kćer).

Camusu je akademska filozofija ostala strana. Ipak, sva njegova djela odišu filozofskim temama i problemima. Želio je, naime, predstaviti temeljnu antinomiju čovjekova tu-bitka, posebno u svoja tri djela *Mit o Sizifu*, *Stranac* i *Kuga*. U njegovim djelima imaju veliku važnost upravo grčki mitovi. Mitovi su mu otvorili mogućnost da misli u slikama. Camus primjećuje da mitovi u sebi ne posjeduju života, oni od nas očekuju da ih mi ispunimo životom. Tako Sizif i Prometej nisu za njega mitološke figure već arhetipovi apsurdnog i revoltnog tipa čovjeka. Taj je slikoviti govor mitova i razlog da se Camusova djela rado i s užitkom čitaju.

Antinomije su prema Camusu apsurdnosti života i to kao napetost između pozitivnosti i apsurdnosti života te između napetosti svijeta pobune (revolta) i svijeta milosti. Susret sa samim sobom za Camusa znači sjedinjenje s prirodom. Ta se ideja provlači kroz sve njegove radove. Briga je čovjeka težnja oko tog jedinstva. Jedinstvo prirode ne može osigurati nikakav Bog, već

¹ Grad Mondova



samo čovjek. Heroj je apsurdnosti Sizif. Apsurdnost izaziva a i biva nadvladana revoltom. Camus ovdje navodi i drugu mitsku osobnost: Prometeja. Čovjekov je duh okovan, a oslobađa se sam.

Camusa muči pitanje: čemu zlo i patnja? Zašto nevini trpe? I čitav je svijet za njega jedna nijema razvalina, mjesto nepravde i užasa. Tako samoubojstvo postaje u besmislenom svijetu prvi filozofski problem. Ipak, ono ne bi riješilo ništa. Treba se buniti. Treba iscijediti sukus života i unatoč njegove apsurdnosti.

U romanu *La peste* (*Kuga*) Camus želi napraviti obračun s Bogom u svijetu nevolje i besmisla. Boga je pred svijetom i čovjekom kompromitiralo zlo i patnja. Treba se osloniti na vlastite sile, živjeti solidarnost i humanost u stavu kao da je boljitak svijeta moguć.

Ostao je nadareni autor literarnih i filozofskih djela. Dobitnik je Nobelove nagrade za književnost 1957. Preminuo je u prometnoj nesreći 4.1.1960